

راه‌کارهای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی (رحمه الله علیه) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

معاونت پژوهش مجموعه حوزوی الزهراء (س) گرگان

زمستان ۱۳۹۹

انقلاب جهاد اصغر است و حفظ تقوای الهی جهاد اکبر. با از بین رفتن روحیه دینی مسوولین و انقلابیون، انقلاب نیز از بین خواهد رفت زیرا از آن جا که انقلاب ماهیتاً دینی و اسلامی است تنها با حفظ همین ویژگی تداوم خواهد یافت. در این مورد با اشاره به دو آیه از قرآن کریم «الیوم ینس الذین کفروا من دینکم فلا تخشوهم و اخشون» «ان الله لایغیر ما بقوم حتی ینغیروا ما بانفسهم» و حوادث صدر اسلام به خصوص پس از وفات پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم که به انحراف و تغییر مسیر انقلاب اسلامی پیامبر منجر شد، اگر با واقع بینی و دقت کامل با مسایل فعلی انقلاب مواجه نشویم و در آن تعصبات و خودخواهی ها را دخالت دهیم، شکست انقلاب مان بر اساس این دو آیه حتمی است.

جهت حفظ و بقای انقلاب اسلامی راه‌کارهایی وجود دارد که باید مورد توجه حامیان انقلاب قرار گیرد و غفلتی در این زمینه صورت نگیرد. برخی از این راه‌کارها عبارتند از:

۱ - حفظ وحدت کلمه

وحدت کلمه که عاملی اساسی در پیروزی انقلاب است، در حفظ انقلاب نیز نقش مهمی ایفا می‌کند. برای ایجاد وحدت در جامعه یک محور مشترک نیاز است تا همگان حول محور آن در حرکت باشند. محبت و الفت میان مؤمنان نیز از اموری است که وحدت را در جامعه اسلامی به ارمغان می‌آورد و ضامن بقای انقلاب خواهد گردید. ۱ امام خمینی (ره) در وصیت نامه الهی سیاسی خویش چنین می‌فرماید: «بی تردید رمز بقای انقلاب اسلامی همان رمز پیروزی است و رمز پیروزی را ملت می‌داند و نسل‌های آینده در تاریخ خواهند خواند که دو رکن اصلی آن انگیزه الهی و مقصد عالی حکومت اسلامی و اجتماع ملت در سراسر کشور با وحدت کلمه برای همان انگیزه و مقصد ... توصیه اینجانب به مسلمین و خصوص ایرانیان به ویژه در عصر حاضر آن است که در مقابل این توطئه‌ها عکس العمل نشان داده و به انسجام و وحدت خود به هر راه ممکن افزایش دهند و کفار و منافقان را مأیوس نمایند.» ۲

مقام معظم رهبری نیز وحدت را عامل بقای نظام دانسته می‌فرماید: «وظیفه امروز مردم این است که اولاً، وحدت و صفا و برادری را با همه وجودشان حفظ کنند و ... ثانیاً، ملت ایران گوش به زنگ باشند تا آنجایی که انقلاب و نظام حضور آن‌ها را لازم می‌داند در صحنه حاضر باشند... با حضور آگاهانه و مخلصانه شما، تمام مشکلات ریز و درشت این کشور و ملت برطرف خواهد شد.» ۳

ب. حفظ مردمی بودن انقلاب

مقام معظم رهبری (مدظله العالی): انقلاب اسلامی دو خصوصیت استثنائی داشت یک خصوصیت اینکه مبنای این انقلاب ارزشهای دینی و اخلاقی و معنوی بود و خصوصیت دیگر این بود که انقلاب بر پایه اراده و خواست مردم در تشکیل و اداره حکومت باقی ماند. ۴

ج. رهبری صادقانه و حکیمانه

بی شک صداقت و صراحت، شجاعت، سازش‌پذیری، از جان گذشتگی، صلابت و قاطعیت، عشق به اسلام، مقام عرفانی، وارستگی، شخصیت والای علمی و فقهاتی و سادگی معنی دار زندگی امام (ره)، در ارائه الگوی رهبری موثر بوده است، ولی آنچه که مهمتر از این شاخص‌های برجسته امام (ره) را به عنوان اسوه قرار داده و به وی نقشی برتر از یک رهبر انقلابی بخشیده این است که «ندای امام از قلب فرهنگ و از اعماق تاریخ و از ژرفای روح این ملت برمی‌خاست، مردمی که در طول چهارده قرن حماسه محمد(ص)، علی(ع)، زهرا(س)، حسن(ع)، حسین(ع) و زینب(س)، سلمان و ابوذر، و ... صدها هزار شخصیت اسلامی دیگر را شنیده بود، بار دیگر همان ندای آشنا را از حلقوم این مرد شنیدند او را آینه تمام‌نمای فرهنگ و هویت اسلامی خود که تحقیر شده بود دیدند.» ۵

د. پیروی از فرهنگ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی ائمه

اطهار یکی دیگر از راه‌های تداوم نسل انقلاب اسلامی پیروی از فرهنگ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی ائمه اطهار است. امام خمینی به نسل‌ها توصیه می‌کند که به فرهنگ ائمه اطهار (ع) چنگ زنید تا

فهرست منابع

اینکه به خط امام متمسک شود، هم تفکرات او را در مجرای زندگی و عمل و فکر قرار دهد و هم شیوهی او را.»^۷

ز. حفظ ماهیت اسلامی نظام و روحیه دینی انقلابیون

تکیه بر ارزش های دینی و پی اندازی حکومتی برخاسته از متن دین و سازگار با آرمانی ترین اهداف و انتظارات بشر از اساسی ترین ویژگی های انقلاب اسلامی است که عامل اصلی انقلاب اسلامی محسوب می شود. مرحوم امام(ره) می فرماید: «اسلام و حکومت اسلامی پدیده الهی است که با به کار بستن آن سعادت فرزندان خود را در دنیا و آخرت به بالاترین درجه تامین می کند و قدرت آن را دارد که قلم سرخ ستمگریها و چپاولگریها و فسادها و تجاوزها بکشد و انسان را به کمال مطلوب خود برساند.»^۸

ح. عدالت خواهی

انقلاب به شرطی در آینده محفوظ خواهد ماند که حتماً در مسیر عدالت خواهی اسلام گام بردارند و برای پر کردن شکاف های طبقاتی اقدام کنند و تبعیض ها را واقعاً از میان بردارند. اگر انقلاب در مسیر برقراری عدالت پیش نرود، مطمئناً به نتیجه نخواهد رسید و این خطر هست که انقلاب دیگری با ماهیت دیگری جای آن را بگیرد.^{۱۰}

ط. وفاداری متقابل ملت و مسئولان

امام خمینی (ره) معتقد بودند که وجود دولت از واجبات و وظیفه آن حفظ نظام و برقراری امنیت است. نظر به اینکه در حکومت اسلامی دولت و ملت از یکدیگر جدا نیستند و خلوص قدرت در این نظام درهمبستگی میان مردم و حکومت متجلی است، امام معتقد است که از یکسو لازم است مسئولان مملکتی با مردم و مسائل آنان شناخت و آشنایی کامل داشته باشند تا بهتر بتوانند به خدمتگزاری ملت اهتمام نمایند و از سوی دیگر ملت بایستی با پشتیبانی همه جانبه از دولت انقلابی، قدرنعمت عظیم انقلاب اسلامی را بداند. بنابراین همان طور که ملاحظه شد حضرت امام رابطه ای دوسویه میان ملت

و دولت قائلند. ۱۱

رستگار شوید. او می گوید: «با کمال جد و عجز از ملت های مسلمان می خواهم که از ائمه اطهار و فرهنگ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، نظامی این بزرگ راهنمایان عالم بشریت به طور شایسته و به جان و دل و با جانفشانی و نثار عزیزان پیروی کنند.» وصیت نامه امام، ص ۸

ه. لزوم انقلابی بار آوردن نسلهای آینده

«ما نباید قناعت به این بکنیم که در عصر خودمان جمهوری اسلامی محقق شده است، ما برای عصرهای بعد باید حالا فکر بکنیم، یعنی ما همانطوری که خودمان مقاصد داریم و روی آن مقاصد این نهضت را کردیم، اعقاب ما هم همان مقاصد را دارند، و آنها هم احتیاج دارند به اینکه اجتماع داشته باشند، بینش داشته باشند که بتوانند این چیزی را که شماها به دست آوردید آنها نگهداری کنند و آن قضیه تربیت و تعلیم است که تربیت و تعلیم باید طوری باشد که مسیرش مسیر همین نهضت باشد و دنباله همین مسائلی که درست کردید باشد.»^۶

و. زنده نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره)

مقام معظم رهبری در تمامی سخنرانی های خود پیرامون اندیشه و شخصیت حضرت امام (ره)، اندیشه و شخصیت ایشان را در پیوستگی و امتزاج با انقلاب و نظام اسلامی می داند. صدر تمامی سخنان معظم له در سالروزهای ارتحال حضرت امام (ره) از پیوستگی اندیشه و شخصیت امام (ره) با انقلاب اسلامی حکایت می کند: «سخن گفتن از امام و انقلاب با یکدیگر تفاوتی ندارد... شخصیت امام از اصول اساسی او جدا نیست، در حقیقت هویت و اصول انقلاب ما خطوط برجسته شخصیت امام را هم تشکیل می دهد. هر چه راجع به انقلاب بگوئیم در واقع درباره امام سخن گفته ایم.» «بر این اساس رهبر معظم انقلاب در مورد حفظ انقلاب و نظام اسلامی می فرماید: «این را من با محاسبه و دقت و با قرائن و شواهد عینی و ملموس عرض می کنم. این ملت اگر امروز بخواهد در مقابل قدرت های استکباری شکل گرفته بایستد و هویت و استقلال خود را حفظ کند هیچ راهی ندارد جز

۱. راهکارهای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی،

<https://basirat.ir/fa/news/۲۶۵۳۸>

۲. وصیتنامه سیاسی — الهی امام خمینی، خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹- ستاد بزرگداشت یکصدمین سال میلاد امام خمینی(ره)، ص ۱۱

۳. مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری، حدیث ولایت، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۵، ج ۱، ص ۳۱۰

۴. تداوم انقلاب اسلامی ایران <https://hawzah.net/fa/Question/View/۶۴۶۲۲>

۵. عوامل تداوم انقلاب اسلامی از دیدگاه شهید مطهری، <https://rasekhoon.net/article/show/۱۰۸۳۰۷>

۶. امام خمینی، روح الله، صحیفه امام، ج ۸، ص ۳۶۲.

۷. مؤلفه های حفظ و تداوم انقلاب اسلامی در دهه چهارم انقلاب از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری

<https://basirat.ir/fa/news/۷۴۵۸۷> / و پرتال جامع علوم انسانی

۸. وصیت نامه سیاسی — الهی امام خمینی(ره)، همان، ص ۴۰۲

۹. عوامل تداوم انقلاب اسلامی از دیدگاه شهید مطهری، همان

۱۰. محمدرضا دهشیری، درآمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی (ره)، چاپ دوم، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی علی جان مرادی <https://article.tebyan.net/۲۳۹۷۰۰>